

Звіт про виконання регіональної програми за 2017 рік

1.

Департамент сім'ї, молоді та спорту Чернігівської обласної державної адміністрації

КВКВ

найменування головного розпорядника коштів програми

2.

Департамент сім'ї, молоді та спорту Чернігівської обласної державної адміністрації

КВКВ

найменування відповідального виконавця програми

3.

Обласна цільова Програма з національно-патріотичного виховання на 2017-2020 роки, 23.02.2017, рішення обласної ради № 10-8/VIII

КВКВ

найменування програми, дата і номер рішення обласної ради про її затвердження

4. Напрями діяльності та заходи регіональної цільової програми

(назва програми)

№ з/п	Захід	Головний виконавець та строк виконання заходу	Бюджетні асигнування з урахуванням змін, тис. грн						Проведені видатки, тис. грн						Стан виконання заходів (результативні показники виконання програми)
			Усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
				обласний бюджет	районний, міський (міст обласного підпорядкування) бюджети	бюджети сіл, селищ, міст районного підпорядкування (в т.ч. об'єднаних територіальних громад)	кошти небюджетних джерел	довідково: державний бюджет		обласний бюджет	районний, міський (міст обласного підпорядкування) бюджети	бюджети сіл, селищ, міст районного підпорядкування (в т.ч. об'єднаних територіальних громад)	кошти небюджетних джерел	довідково: державний бюджет	
1. Формування та впровадження методичних засад національно-патріотичного виховання															
1.1. Видання методичних посібників з питань впровадження програми національно-патріотичного виховання для навчальних закладів і громадських об'єднань															
		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації	10,0	10,0	-	-	-	-	0,0	0,0	-	-	-	-	Методичні посібники з питань впровадження національно-патріотичного виховання напрацьовуються спільно з Інститутом пам'яті України,

		ністрації, Чернігівськи й обласний інститут післядипломн ої педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського, вищі навчальні заклади (за згодою), громадські організації (за згодою)													проекти методичних рекомендацій по національно- патріотичному вихованню висвітлюються на офіційних сайтах Управління освіти та науки облдержадміністрації та Інституту пам'яті України
1.2. Організація та проведення заходів (конференцій, семінарів, тренінгів, майстер-класів тощо) із підвищення рівня професійної компетентності з питань національно-патріотичного виховання для педагогів, працівників методичних і психологічних служб системи освіти															
		Управління освіти і науки облдержадмі ністрації, Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадмі ністрації, Чернігівськи й обласний інститут післядипломн ої педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського, райдержадмі ністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	У червні 2017 року в Чернігівському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського проведені Чернігівські педагогічні зустрічі на тему: «Національно- патріотичне виховання на уроках словесності» за участі науковців, письменників, педагогів області. У листопаді 2017 року проведено Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Українська мова як чинник національної державності» за участі учителів, працівників музеїв і бібліотек.

		територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)													
1.3.Розробка, впровадження тренінгових програм з питань національно-патріотичного виховання для фахівців, які працюють з молоддю, та для молоді															
		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)	20,0	20,0	-	-	-	-	0,0	0,0	-	-	-	-	Обласним молодіжним центром напрацьовуються тренінгові програми з питань національно-патріотичного виховання для фахівців, які працюють з молоддю, та для молоді
1.4. Організація та проведення всеукраїнських, регіональних, обласних конференцій, семінарів, «круглих столів», практикумів тощо із питань застосування інноваційних технологій національно-патріотичного виховання															
		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, громадські організації (за згодою)	10,0	10,0	-	-	-	-	0,0	0,0	-	-	-	-	На базі Ніжинського обласного педагогічного ліцею спільно з історико-юридичним факультетом Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя проведено

														Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Актуальні проблеми розвитку держави і права: історико-правовий дискурс» за участю науковців, педагогів, здобувачів освіти закладів освіти м. Львів, Київ, Чернігів, Ніжин.
1.5. Вивчення сучасних виховних систем, узагальнення та поширення найкращого досвіду з національно-патріотичного виховання														
		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Директор КЗ «Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді», представники Координаційної ради з питань національно-патріотичного виховання при облдержадміністрації взяли участь у Всеукраїнському Форумі українських патріотичних справ «Ми – Українці!». Основна мета Форуму вдосконалення механізмів координації дій державних органів, громадських об'єднань, творчих спілок у сфері національно-патріотичного виховання молоді, налагодження міжсекторальної взаємодії між суб'єктами процесу національно-патріотичного

															виховання в системі освіти, створення належних умов для спілкування та налагодження співпраці методистів, педагогів-організаторів, виховників з фахівцями-науковцями і активістами-волонтерами неурядових організацій, які займаються патріотичним вихованням учнів тощо
1.6. Проведення соціальних досліджень, опитувань з питань національно-патріотичного виховання та ефективності реалізації заходів національно-патріотичного спрямування															
		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, вищі навчальні заклади (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)	10,0	10,0	-	-	-	-	0,0	0,0	-	-	-	-	У 2017 році Департаментом сім'ї, молоді та спорту проведено конкурс з визначення програм (проектів, заходів) національно-патріотичного спрямування, розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання яких надаватиметься фінансова підтримка з обласного бюджету у 2018 році. Одним із переможців конкурсу стала ГО «Асоціація регіональних засобів масової інформації» з проектом «Чернігівська молодь у системі сучасних суспільних координат». Мета

															проекту: здійснення репрезентивного соціологічного дослідження суспільно-політичного становища молоді, патріотичної свідомості патріотичного виховання.
2. Активізація діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування та громадських організацій у сфері національно-патріотичного виховання															
2.1. Проведення міжнародних, всеукраїнських, обласних та місцевих освітньо-виховних, інформаційно-просвітницьких, культурологічних та інших заходів з національно-патріотичного виховання, насамперед, для дітей та молоді, зокрема за участю учасників АТО, волонтерів															
		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, інші структурні підрозділи облдержадміністрації, територіальні органи центральних органів виконавчої влади (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі	300,00	300,00	-	-	-	-	7,1	7,1	-	-	-	-	Упродовж 2016-2017 навчального року колективом Чернігівської обласної станції юних натуралістів з представниками Північного міжрегіонального сектору державної служби України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції реалізовано спільний патріотичний проект «Дружба єднає дитячі серця», метою якого є допомога адаптації до мирного життя учасників АТО та членів їх родин. У червні 2017 року в селищі Десна Козелецького району відбулася соціальна акція «Єдина родина Чернігівщини» під гаслом «Біда не зламала! Біда об'єднала!»,

		комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)													спрямована на підтримку родин загиблих учасників АТО. У січні 2017 року на території Меморіального комплексу «Пам'яті Героїв Крут» (село Пам'ятне Борзнянського району Чернігівської області) відбувся пам'ятний захід до 99-ї річниці подвигу героїв, які загинули в ім'я незалежності України за участю Молодіжного центру праці, Державної служби України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції, громадської організації «ЩИТ-41», Чернігівського міського осередку Всеукраїнської молодіжної громадської організації «Федерація дебатів України», учасників антитерористичної операції та молоді Чернігівщини.
2.2. Організація та проведення виїзних обласних, місцевих заходів національно-патріотичного спрямування, насамперед для дітей та молоді, в прикордонних районах області (Новгород-Сіверському, Семенівському, Городнянському районах)															
		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент культури і туризму,	60,0	60,0	-	-	-	-	9,6	9,6	-	-	-	-	У травні 2017 року відбулося виїзне засідання Координаційної ради з питань національно-патріотичного виховання при Чернігівській

		національнос тей та релігій облдержадмі ністрації, Управління освіти і науки облдержадмі ністрації, райдержадмі ністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)															облдержадміністрації у м. Новгород- Сіверському за участі представників місцевих координаційних рад з питань національно- патріотичного виховання всіх прикордонних районів області. В рамках засідання, на базі навчальних закладів м. Новгород- Сіверського за участю представників системи освіти прикордонних районів області проведено семінар- практикум, метою якого став діалог між молоддю та старшим поколінням щодо шляхів формування національної свідомості, патріотичних почуттів, залучення учнів до конструктивної дискусії. Також для старшокласників матері, сини яких загинули у зоні АТО, провели «Урок мужності». У районному Будинку культури переглянуто патріотичні фільми «Воїни Духу» та «Небесна Сотня у вирій полетіла» та продемонстровано виставку «Пам'ять міцніє зв'язком поколінь», яка присвячена учасникам
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

															Другої світової війни та бойових дій на сході України. У червні 2017 року в м. Новгород-Сіверському - проведено Міжнародне літературно-мистецьке свято “Нетлінне Слово...” в рамках якого відбулося покладання квітів до пам’ятного знаку Полеглим героям.
2.3. Проведення міжнародних, всеукраїнських, обласних та місцевих культурно-мистецьких заходів фольклорних свят, конкурсів, фестивалів патріотичного спрямування, зокрема до державних свят, пам’ятних дат															
		Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об’єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)	955,4	955,4	-	-	-	-	3,8	3,8	-	-	-	-	З метою гідного вшанування подвигу українського народу в Другій світовій війні, Департаментом сім’ї, молоді та спорту підтримано ініціативу громадської організації «Центр Апельсин». В рамках відзначення Дня пам’яті та примирення виготовлені тематичні банери, листівки та символічні маки. У 2017 році в Чернігівській області проведено фестивалі та Всеукраїнські свята патріотичного спрямування: XII Міжнародний фольклорний фестиваль національних культур «Поліське коло», Всеукраїнські літературно-мистецькі свята: «Нетлінне

																		«Слово...», «Качанівські музи», «Седнівська осінь», VII Обласний фольклорний фестиваль-конкурс ім. В.Полевика, Свято купальської традиції та міжнародний молодіжний фестиваль-конкурс «Свято Івана Купала на Голубих озерах», IX Відкритий фестиваль традиційної слов'янської культури та бойових єдиноборств «Київська Русь», Чернігівський історичний фестиваль. З 2017 року відновлено проведення Обласного свята української пісні і танцю імені Григорія Верьовки на Співочому Полі у смт Березне Менського району. Проведено меморіальний захід з вшанування пам'яті військовослужбовців Чернігівщини, загиблих в січні 2015 року. 28 квітня 2017 року організовано і проведено обласний фестиваль патріотичних творів часів Революції гідності та АТО «Янголи Світла» за участю учасників АТО, військовослужбовців,
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

																		членів родин загиблих в АТО. 03 червня 2017 року відбулась прем'єра патріотичної вистави О.Огородника «Безодня» про героїв АТО, їх родини та про переселенців зі Сходу в Ніжинському академічному українському драматичному театрі ім. М.Коцюбинського. 04 червня 2017 року в с. Займище Сновського р-ну в рамках проведення обласного фольклорного фестивалю-конкурсу ім. В. Полевика проведено покладання квітів на могилу уродженця с. Займище, загиблого учасника АТО, військовослужбовця, танкиста, «кіборга», Юрія Костюченка, загиблого при обороні Донецького аеропорту восени 2014 року, 22 червня 2017 року відбувся кінопоказ для ветеранів II Світової війни та громадськості з нагоди Дня скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні, показ фільму «Чернігівський рубіж» у Кіно-культурному мистецькому центрі з патріотичного виховання дітей та
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

[illegible]

														керівництва області, військовослужбовців, ветеранів ЗСУ, воїнів-інтернаціоналістів, учасників АТО, членів родин загиблих в АТО, курсантів, ліцеїстів, учнівської та студентської молоді, священників УПЦ КП, творчих колективів обласного філармонійного центру, громадськості. 24 листопада 2017 року надано сприяння в організації поїздки делегації ГО «Єдина Родина, «Родина воїна» , «Спілка 13 БТРО», ветеранів АТО, волонтерів, журналістів до Станиці Луганської.
2.4. Проведення в закладах культури із залученням дітей та молоді заходів, спрямованих на популяризацію національної духовно-культурної спадщини, підвищення рівня знань про видатних особистостей українського державотворення														
		Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	У вересні 2017 року організовано та проведено урочисті заходи з нагоди Дня партизанської слави на території музейно-меморіального комплексу партизанської слави «Лісоград» – філії Чернігівського обласного історичного музею ім. В. В. Тарновського в с. Єліне Сновського р-ну. У жовтні 2017 року проведені заходи до Дня захисника України та Дня українського козацтва, в рамках

		міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)												яких проведенно урочисті збори з врученням державних нагород та святкового концерту в обласному академічному українському музично-драматичному театрі ім. Т.Шевченка. У грудні 2017 року проведенно культурно-мистецькі патріотичні заходи, присвячені Дню Збройних Сил України та Міжнародному дню волонтера "Героям - воїнам Великої країни - Святої Української землі" в обласному філармонійному центрі фестивалів і концертних програма. Чернігівська обласна універсальна наукова бібліотека ім. В.Г.Короленка за активної участі молоді, учасників АТО, волонтерів проводила круглі столи, вечори-спомини, літературно-музичні композиції, книжково-ілюстративні виставки з відзначення державних свят та пам'ятних дат: «Україна: єдина і неподільна» до 100-річчя української революції, Дня Соборності України та Дня пам'яті героїв Крут, «Душу й тіло ми положим за нашу
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

[illegible]

		культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, громадські організації (за згодою)												було створено Кіно-культурний мистецький центр з національно-патріотичного виховання як структурний підрозділ КЗ «Обласний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв» Чернігівської обласної ради. Продовж 2017 року ККМЦ став платформою для проведення Всеукраїнських, Міжнародних та загальнообласних заходів. На базі ККМЦ відбувалися заходи центральних органів виконавчої влади - круглий стіл щодо профорієнтації випускників шкіл та презентація військових ВУЗів, який проводило Міністерство оборони України (22.02.2017р.), колегія Міністерства молоді та спорту України з національно-патріотичного виховання (01.06.2017р.). Відбулися зустрічі батьків та громадськості з приводу організації заходів патріотичного виховання під час роботи військово-патріотичного
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

																	спортивного наметового табору «Я - Українець», тематичний захід для учасників табору патріотичного виховання обласного центру туризму та патріотичного виховання в с. Количівка. На постійній основі в центрі проводилися спільні заходи із службою у справах ветеранів АТО: концерти, тематичні виставки, заходи з нагоди створення 13 та 41 батальйонів територіальної оборони, працювали курси англійської мови для учасників АТО, які проводив Корпус миру. В квітні п.р. відбувся І обласний фестиваль-конкурс української патріотичної пісні та поезії часів Революції Гідності та АТО «Янголи світла», під час проведення якого демонструвалися виставки декоративно-прикладного мистецтва патріотичної тематики, фотовиставка «Україна переможе», виставка дитячих малюнків, виставка речей та зброї загиблих учасників АТО «Нескорені». В
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

																		заході взяли участь 79 учасників та колективів. Також, серед фестивалів, які проводились на базі ККМЦ слід відмітити Великодній дитячий фестиваль-конкурс «Пасха-христова» (Єпархіальне управління Чернігівської і Новгород-Сіверської єпархії Української Православної Церкви), обласний фестиваль та фотоконкурс «Чорнобильська весна». В закладі відбувались концертні програми - авторських патріотичних творів «До України прихильсь серцем і словом, що народжене вогнем» (програма з пісень та віршів, народжених в боях), концерт пам'яті Андрія Кузьменка – «Кузьми», концертна програма до Дня українського добровольця, патріотичні концертні програми для школярів та студентів. Спільно з Інститутом національної пам'яті проведено виставки «Українська друга світова», «Спротив геноциду», до роковин Голодомору, банерну виставку «Люди Свободи», «Симон
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

[illegible]

[illegible]

[illegible]

															брали участь у захисті України в роки Другої світової війни, а також, під час проведення антитерористичної операції по кожному населеному пункту. Створено 5 патріотичних відеороликів, 1 документальний фільм про героїзм воїнів АТО.
2.6. Проведення всеукраїнських, обласних та місцевих тематичних інформаційних, навчально-виховних, культурно-мистецьких, інформаційно-просвітницьких та інших заходів, присвячених 100-річчю Української революції 1917-1921 років та вшануванню пам'яті її учасників															
		Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, райдержадміністрації, Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю, Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, державний архів Чернігівської області,	14,0	14,0	-	-	-	-	0,0	0,0	-	-	-	-	До 100-річчя Української революції 1917-1921 років для дітей та учнівської молоді у жовтні-листопаді 2017 року реалізовано обласну пошуково-дослідницьку експедицію учнівської молоді «Чернігівщина в Українській революції 1917-1921 років», за результатами якої для переможців і лауреатів 21 грудня поточного року на базі Чернігівського обласного історичного музею ім. В.В.Тарновського було проведено засідання «круглого столу». В обласній бібліотеці для юнацтва протягом року діяла виставка «Українська революція 1917-1921 - героїчні сторінки боротьби», за участю

		райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), вищі навчальні заклади (за згодою), громадські організації (за згодою)													учнів загальноосвітніх шкіл проводилися години історії, уроки гідності, уроки пам'яті, круглі столи, виставки «Це нашої історії рядки...», «100 років від часу проголошення II Універсалу УЦР», «Голодомор мовою документів», «Від Революції гідності до гідного життя» тощо. Обласна універсальна наукова бібліотека підготувала і провела засідання круглого столу «Україна: єдина і неподільна» до 100-річчя української революції.
2.7. Забезпечення участі у Загальноукраїнському проекті культурної інтеграції «Український Донбас»															
		Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, громадські організації (за згодою)	225,0	225,0	-	-	-	-	0,0	0,0	-	-	-	-	У жовтні 2017 року, в рамках Всеукраїнської акції «Український Донбас», обласний художній музей ім. Г.Галагана демонстрував виставку живописних та графічних матеріалів у музеї історії Новокраматорського машинобудівного заводу.
2.8. Організація та проведення серед учнівської та студентської молоді заходів національно-патріотичного спрямування (творчих конкурсів, акцій, конкурсів творчих робіт, диспутів, дебатів, історичних квестів тощо), присвячених визначним пам'ятним датам з історії України, видатним особистостям українського державотворення, державним символам України															
		Управління освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації,	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	У Чернігівському літературно-меморіальному музеї-заповіднику М. М. Коцюбинського проведено: літературні

		виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), вищі навчальні заклади (за згодою)												й вечір-реквієм «А Сотню вже зустріли небеса»; патріотична акція «У кожного свій фронт» за участю бійців АТО. У Чернігівському обласному історичному музеї ім. В. В. Тарновського проведено: музейні зустрічі «Волонтери Майдану», «Операція «Вісла», «Історія 13-го батальйону територіальної оборони у фактах», «Кіборги. Оборона Донецького аеропорту». У Чернігівському обласному художньому музеї ім. Г. Галагана проведено: виставку графіки «Нескорені»; мобільну виставку «Війна очима героїв»; фотовиставку канадського кінооператора, свідка Революції Гідності Віктора Глазка «У пошуках Гідності» (присвячена Дню Героїв Небесної Сотні). У Новгород-Сіверському історико-культурному музеї-заповіднику «Слово о полку Ігоревім» експоновано виставку «В'язні сумління. Український правозахисний рух 1970-80pp.». З метою виховання в учнівської молоді
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

															поваги до державних та народних символів України, формування національної свідомості та патріотизму, почуття належності до рідної землі та свого народу, політичної та правової культури – проведено конкурс з декоративно-ужиткового мистецтва «Державні та народні символи України» за номінаціями «Державні символи України» та «Народні символи України» (понад 150 творчих робіт вихованців позашкільних навчальних закладів регіону, виконаних у різних техніках декоративно-ужиткового мистецтва).
2.9. Сприяння в увічненні пам'яті борців за незалежність України у XX столітті, осіб, які брали участь у захисті суверенітету та територіальної цілісності України, в антитерористичній операції на сході України, Героїв Небесної Сотні, шляхом найменування, перейменування в установленому порядку на їх честь об'єктів топоніміки, навчальних закладів, установлення пам'ятних знаків і меморіальних дошок															
		Сприяння в увічненні пам'яті борців за незалежність України у XX столітті, осіб, які брали участь у захисті суверенітету та територіальної цілісності України, в	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	З метою вшанування пам'яті загиблих/померлих воїнів антитерористичної операції на фасадах будівель навчальних закладів області встановлено 128 меморіальних дошок.

		антитерористичній операції на сході України, Героїв Небесної Сотні, шляхом найменування, перейменування в установленому порядку на їх честь об'єктів топоніміки, навчальних закладів, установлення пам'ятних знаків і меморіальних дошок													
2.10. Проведення всеукраїнських, обласних, місцевих заходів з вшанування пам'яті загиблих учасників антитерористичної операції, зокрема акції «Єдина родина Чернігівщини», та участь у відповідних заходах, які проводяться на території інших областей															
		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент цивільного захисту та оборонної роботи облдержадміністрації, Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації,	120,0	120,0	-	-	-	-	11,1	11,1	-	-	-	-	У жовтні 2017 року реалізовано обласну патріотично-виховну програму «Війна, якої немає!», організаторами якої були «Єдиний волонтерський центр» та ГО «Єдина родина Чернігівщини». Понад місяць групи студентів, вихованців шкіл та професійно-технічних закладів з усієї області (понад 6000 осіб) відвідували в Обласному молодіжному центрі виставку – «Блокпост

		Управління освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)												пам'яті», яка відображає бойові дії на сході України, розповідає про долі героїв - захисників Вітчизни. Учасники програми переглядали фільми патріотичного спрямування. У червні 2017 року в селищі Десна Козелецького району відбулася соціальна акція «Єдина родина Чернігівщини» під гаслом «Біда не зламала! Біда об'єднала!», спрямована на підтримку родин загиблих учасників АТО. Захід пройшов за підтримки обласної державної адміністрації, Єдиного Волонтерського Центру та громадських організацій: «Єдина Родина Чернігівщини», «Ресурс», «Юридична Сотня», «Українська Асоціація Матерів». В акції взяли участь майже 100 дорослих та 45 дітей. У серпні 2017 року на Тернопільщині пройшов Всеукраїнський захід «Єдина родина України», який зібрав родини загиблих учасників АТО. Вперше саме Чернігівська область
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

															провела такий масштабний захід у серпні 2016 року. Єдиною родиною українці вшанували пам'ять загиблих героїв АТО. За організаційного та фінансового сприяння облдержадміністрації від Чернігівської області на заході була присутня делегація у складі 10 осіб. Наступну зустріч, яка відбудеться влітку 2018 року на Харківщині. У серпні 2017 року в місті Мена Чернігівської області за участю керівництва області проводився обласний захід «Єдина родина Чернігівщини». Мета заходу – підтримка сімей загиблих під час проведення антитерористичної операції військовослужбовців та працівників правоохоронних органів. В заході взяли участь сім'ї загиблих воїнів АТО з 11 північних районів області та міста Чернігова, разом більше 100 дорослих та 40 дітей.
2.11. Проведення всеукраїнських, обласних, місцевих інформаційних, культурно-патріотичних заходів, присвячених боротьбі за незалежність та територіальну цілісність на сході України, військовослужбовцям, які відстоюють свободу країни в зоні АТО, Героям Небесної Сотні, (зокрема, «Герої Небесної Сотні», «Герої Дебальцевого», «Перший батальйон Чернігівщини», річниця створення 41 БТРО тощо)															
		Департамент	10,0	10,0	-	-	-	-	1,2	1,2	-	-	-	-	18 лютого 2017 р. -

		сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент цивільного захисту та оборонної роботи облдержадміністрації, Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)											за ініціативою ГО «Спілка 13 БТРО» проведено патріотично-культурний захід «Герої Дебальцевого», в рамках заходу відбулося вручення відзнак – медалей «За оборону Дебальцевого», відвідування 108 сектору кладовища «Яцево», де поховані герої АТО Чернігова. 14 березня 2017 року проведено Всеукраїнський урочистий захід в м. Чернігові з відзначення Дня українського добровольця. В заході взяли участь представники добровольчих батальйонів Чернігівської, Рівненської, Тернопільської, Хмельницької, Сумської, Миколаївської, Кропивницької областей, учасники Революції гідності, антитерористичної операції на Сході України, родини загиблих героїв, керівники міста та області. 29 квітня 2017 року - за ініціативою ГО «Спілка 13 БТРО» проведено культурно-
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

															патріотичний захід «Перший батальйон Чернігівщини» до 3-ої річниці створення 13 ОМПБ. 06 травня 2017 року - за ініціативою ГО «Щит 41» проведено культурно-патріотичний захід присвячений 3-ій річниці створення чернігівських батальйонів. Департаментом сім'ї, молоді та спорту підтримано другу церемонію вручення воїнам Чернігівщини народних відзнак - орденів «Лицарський Хрест Добровольця». (120 учасників)
2.12. Проведення навчально-польових зборів (у рамках програми навчального предмету загальноосвітніх навчальних закладів «Захист Вітчизни») та інших організаційно-масових заходів військово-патріотичного спрямування для учнівської молоді, зокрема на базі військових частин															
		Управління освіти і науки облдержадміністрації, військові комісаріати (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Проведення навчально-польових зборів для учнів 11-х класів закладів загальної середньої освіти обласного підпорядкування на базі Чернігівського ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою. Для учнів 11-х класів закладів загальної середньої освіти області завдяки злагодженій співпраці органів управління освітою, керівників закладів освіти з Чернігівським обласним військовим

		(за згодою)													комісаріатом організовано практичне виконання вправи зі стрільби з автомата Калашникова на базі військових частин смт Гончарівське
2.13. Активізація профорієнтаційної роботи серед старшокласників, спрямованої на популяризацію військової служби (проведення конкурсів, вікторин, змагань тощо).															
		Управління освіти і науки облдержадмі ністрації, військові комісаріати (за згодою), райдержадмі ністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Серед старшокласників у закладах повної загальної середньої, професійної (професійно- технічної), вищої та фахової передвищої освіти Чернігівської області постійно проводиться профорієнтаційна робота серед старшокласників, спрямована на популяризацію військової служби. У квітні та жовтні 2017 року учні Чернігівських обласного педагогічного ліцею для обдарованої сільської молоді та ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою взяли участь в урочистих заходах, присвячених проводам призовників до лав Збройних Си України та інших військових формувань та вручили призовникам обереги – ляльки-мотанки «Подорожниця»,

															виготовлені вихованцями Чернігівського обласного Центру науково-технічної творчості учнівської молоді та Чернігівського обласного Палацу дітей та юнацтва
2.14. Продовження співпраці навчальних закладів із військовими частинами щодо організації та проведення заходів національно-патріотичного спрямування, зокрема на базі музеїв, територій військових містечок, кімнат бойової слави тощо															
		Управління освіти і науки облдержадміністрації, Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, військові частини Збройних Сил України та Національної гвардії України (за згодою), військові частини Державної прикордонної служби України (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані	0	0	-	-	-	-	11,8	11,8	-	-	-	-	Проведено молодіжну акцію «Подаруй солдату новорічне свято». Активна студентська молодь відвідала військові частини в смт Десна, смт Гончарівське та привітала концертною програмою військовослужбовців з новорічними святами.

		територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)													
2.15. Посилення співпраці з військовими комісаріатами щодо підбору педагогічних кадрів для викладання предмета «Захист Вітчизни», профорієнтаційної роботи															
		Управління освіти і науки облдержадміністрації, військові комісаріати (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	До Дня захисника України 11 жовтня 2017 року в Чернігівському обласному Палаці дітей та юнацтва відбувся обласний військово-патріотичний захід «Я – патріот України», організований спільно з Чернігівським обласним військовим комісаріатом за участю вчителів предмета «Захист Вітчизни», учителів, учасників АТО та учнів 10-11 класів, активістів заходів з національно-патріотичного спрямування.
2.16. Сприяння організації та проведенню патріотичних заходів, зокрема за участю молоді, спрямованих на підвищення престижу військової служби, в рамках відзначення днів військових частин та військових свят («Дні відкритих дверей», військово-спортивні змагання, екскурсії, акції тощо)															
		Департамент цивільного захисту та оборонної роботи облдержадміністрації, Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Управління освіти і науки	10,0	10,0	-	-	-	-	7,0	7,0	-	-	-	-	Департаментом сім'ї, молоді та спорту підтримано Чернігівську міську молодіжну громадську організацію «Молодіжний центр АРТ «МоЦарт» щодо національно-патріотичної підготовки допризовної молоді у військових частинах, виготовлення

		облдержадмі ністрації, військові комісаріати (за згодою), військові частини Збройних Сил України та Національної гвардії України (за згодою), військові частини Державної прикордонної служби України, (за згодою), райдержадмі ністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)													тематичних інформаційних банерів для проведення заходів з військово- патріотичного виховання молоді та військовослужбовців.
2.17. Проведення урочистих заходів, присвячених проводам призовників до лав Збройних Сил України															
		Департамент цивільного захисту та оборонної роботи облдержадмі ністрації, Департамент сім'ї, молоді	10,0	10,0	-	-	-	-	0,8	0,8	-	-	-	-	В рамках весняного та осіннього призовів, відбулися урочисті проводи призовників до лав Збройних Сил України та інших військових формувань, за участю учасників АТО,

		та спорту облдержадмі ністрації, Департамент культури і туризму, національнос тей та релігій облдержадмі ністрації, Управління освіти і науки облдержадмі ністрації, військові комісаріати (за згодою), райдержадмі ністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)												військовослужбовців, членів родин загиблих учасників антитерористичної операції, ветеранів Другої світової війни, ветеранів Афганістану, молодіжних громадських організацій, учнів загальноосвітніх шкіл та ліцеїв.
2.18. Організація і проведення шкільних, районних, міських, обласного етапів та участь у фінальному етапі Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»)														
		Управління освіти і науки облдержадмі ністрації, райдержадмі ністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою),	27,5	27,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Упродовж квітня- травня 2017 року проведено шкільні та I (районні, об'єднаних територіальних громад, міські) етапи Всеукраїнської дитячо- юнацької військово- патріотичної гри «Сокіл» («Джура»).
														21-25 травня 2017 року у II (обласному)

		об'єднані територіальні громади (за згодою), КПНЗ «Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді»													етапі гри, проведеному у формі п'ятиденного таборування, взяли участь 33 рої з усіх районів та міст області, усього 264 учасників.
2.19. Проведення місцевих та обласного етапів національно-патріотичного заходу «Я-патріот» для допризовної молоді															
		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, військові частини Збройних Сил України (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)	120,0	120,0	-	-	-	-	105,7	105,7	-	-	-	-	Проведений обласний національно-патріотичний захід «Я-патріот» на базі військової частини в смт Гончарівське Чернігівського району. У заході взяло участь 275 учасників з усіх районів області віком від 14 до 22 років.
2.20. Організація і проведення системних заходів (акцій, конкурсів, тренінгів, «Шкіл безпеки» тощо) з безпеки життєдіяльності, з питань надання домедичної допомоги															
		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Управління	10,0	10,0	-	-	-	-	0,0	0,0	-	-	-	-	В рамках реалізації спільного проекту ККМЦ та Північного міжрегіонального сектора державної служби України у

		освіти і науки облдержадмі ністрації, Управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій в Чернігівській області (за згодою), райдержадмі ністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)												справах ветеранів війни та учасників АТО відбулося практичне заняття на тему: "Основи безпеки життєдіяльності" для старшокласників. У листопаді 2017 року відбувся навчальний захід «Основи життєдіяльності». Навчання домедичної допомоги проводилися для учасників Молодіжного спортивно- патріотичного табору «Січ», що реалізовувався з 1 по 10 липня 2017 року на території ДП «Дитячий санаторій імені Щорса» в смт Сосниця, Сосницького району, Чернігівської області. 4-5 листопада 2017 року у Чернігові громадська організація Спілка Української Молоді провела Всеукраїнський семінар-тренінг, спрямований на збільшення чисельності молоді, що готова до виконання обов'язку із захисту незалежності та територіальної цілісності України, «Захист патріотів України - Чернігів». Близько 50 молодих людей ознайомилися з
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

															базовими поняттями тактичної оборони, домедичної допомоги та першочергових дій, освоїли основні психологічні прийоми поведінки в критичних ситуаціях, навчилися правильно оцінювати ситуацію в стресових обставинах на прикладі сучасних країн.
2.21. Проведення всеукраїнських, обласних, місцевих заходів (акцій, конкурсів, тренінгів, ігор, форумів, безкоштовних курсів, учнівських олімпіад тощо), спрямованих на підвищення рівня знань та розширення сфери застосування української мови															
		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадмі ністрації, Управління освіти і науки облдержадмі ністрації, райдержадмі ністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)	10,0	10,0	-	-	-	-	2,3	2,3	-	-	-	-	До Міжнародного дня рідної мови Департаментом сім'ї, молоді та спорту спільно з Чернігівським національним технологічним університетом проведено інформаційну кампанію, в рамках якої виготовленні постери для сіті-лайтів м. Чернігова. З метою підвищення ролі української мови як національної цінності протягом 2016-2017 навчального році в області проведено Всеукраїнський конкурс учнівської творчості під гаслом «Об'єднаймося ж, брати мої!», які стимулюють до вивчення рідної мови та виховують патріотичні почуття.

															Під час укладання завдань цих конкурсів ураховано виховний аспект і дібрано такий матеріал, який би сприяв вияву почуттів до рідного краю. Кафедрою філологічних дисциплін та методики їх викладання Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К. Д. Ушинського проведено: - обласний конкурс на найкращу презентацію англійською мовою «Україна – мій дім» серед учнів загальноосвітніх навчальних закладів; - Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Українська мова як чинник національної державності» до Дня української писемності і мови на базі Чернігівського літературно-меморіального музею Михайла Коцюбинського за участю науковців, учителів, працівників музеїв, бібліотек, видавництв Чернігова, Києва, Полтави, Херсона, Рівного, Сум, Ніжина, Острога,
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

[illegible]

															річчя від дня народження письменника). Щороку на підвищення ролі української мови як національної цінності спрямовані акції, які проводяться у навчальних закладах до Дня української писемності та мови, – написання диктанту, музично-поетичні вечори «Мелодія українського слова». У січні 2017 року проведено обласний етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з української мови та літератури.
2.22. Проведення обласного етапу Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка															
		Управління освіти і науки облдержадміністрації, Чернігівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського, вищі навчальні заклади (за згодою)	13,4	13,4	-	-	-	-	0,0	0,0	-	-	-	-	З метою піднесення престижу української мови і літератури в молодого покоління 10 жовтня 2017 року у навчальних закладах Чернігівської області відбулися урочистості з нагоди початку VIII Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка. Щорічно в престижному Конкурсі беруть участь школярі 5-11-х класів загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладів, студенти та курсанти

															вищих навчальних закладів усіх рівнів акредитації з різних куточків України. Переможців обласного етапу Конкурсу, які стали учасниками фінального етапу змагання привітали й нагородили дипломами та цінними подарунками.
2.23. Проведення обласного етапу Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика серед учнів загальноосвітніх навчальних закладів та студентів вищих навчальних закладів															
		Управління освіти і науки облдержадміністрації, Чернігівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського, вищі навчальні заклади (за згодою)	7,4	7,4	-	-	-	-	0,0	0,0	-	-	-	-	Для утвердження статусу української мови як державної, піднесення престижу, розвитку її потенціалу, виховання у молодого покоління поваги до мови й традицій свого народу, підвищення рівня мовної освіти в Україні в області з жовтня по грудень 2017 року відбулися I (шкільний – жовтень), II (районний – листопад) етапи XVIII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика серед учнів 3-11 класів закладів загальної середньої освіти, учнів професійної (професійно-технічної) освіти й студентів закладів фахової передвищої та вищої освіти. Обласні етапи конкурсів проведено у грудні.

2.24. Проведення в навчальних закладах тижнів правової освіти та національно-патріотичного виховання, спрямованих на розвиток у дітей та молоді почуття власної гідності, усвідомлення своїх прав і обов'язків в суспільстві

		Управління освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), вищі навчальні заклади (за згодою)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	В рамках акції «Проект «Правовий театр» 27 листопада 2017 року у смт. Куликівка та 2 грудня 2017 року у м. Ніжин Чернігівської області проведено організаційні тренінги для волонтерів та модераторів XIV Мандрівного міжнародного фестивалю документального кіно про права людини Docudays UA. Учасниками тренінгів стали учні та викладачі загальноосвітніх навчальних закладів, всього 26 осіб. Під час заходів були розглянуті основні актуальні питання філософії прав людини, також йшлося про організацію і проведення заходів медіапросвіти з прав людини із використанням документальних фільмів фестивалю. Заходи відбулися в рамках співпраці з ГО «Чернігівський громадський комітет захисту прав людини». 4-13 грудня 2017 року відбулись спеціалізовані та відкриті кінопокази XIV Мандрівного
--	--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	--

														міжнародного фестивалю документального кіно про права людини Docudays UA у м. Ніжині та смт. Куликівка Чернігівської області. 4 та 6 грудня 2017 року у Чернігівському колегіумі № 11 для восьмикласників були проведені заняття в рамках проекту ЮНІСЕФ «Найбільший урок у світі», що має на меті інформування дітей про Глобальні цілі сталого розвитку та їх зв'язок з правами людини. Загальна кількість учасників занять – 56 осіб.	
2.25. Проведення заходів (конкурсів, конференцій, історичних реконструкцій, квестів тощо), спрямованих на залучення дітей та молоді до відтворення історичних подій, пов'язаних з історією боротьби за незалежність України															
		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадмі ністрації, Управління освіти і науки облдержадмі ністрації, райдержадмі ністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за	20,0	20,0	-	-	-	-	1,1	1,1	-	-	-	-	Відбулася акція «Жити, пам'ятаючи», присвячена 75-річчю масового вивезення у 1942 році населення України в Німеччину. З історіями двох жінок, які пережили ті страшні події учасники акції (понад 300 осіб) мали змогу ознайомитися в Обласному молодіжному центрі. Хоча героїні були присутні на заході, розповідали не вони, а гості із Дніпра — історико-документальний

		згодою), вищі навчальні заклади (за згодою), громадські організації (за згодою)													«Театр спогадів». Його актори — учні навчально-виховного комплексу № 122 (місто Дніпро), а репертуар — 11 біографій в'язнів – жертв нацизму.
2.26. Розвиток дитячого та молодіжного краєзнавчого туризму з метою ознайомлення з історією, культурою рідного краю та різних регіонів України, зміцнення національної єдності, зокрема організація та проведення обласного етапу, участь у Всеукраїнському зльоті юних туристів-краєзнавців															
		Управління освіти і науки облдержадміністрації, Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, КПНЗ «Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді», райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), вищі навчальні заклади (за згодою), громадські організації (за згодою)	20,9	20,9	-	-	-	-	0,0	0,0	-	-	-	-	Координатором роботи з національно-патріотичного виховання серед дітей та учнівської молоді є Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді. У березні Центр провів на базі дитячого табору «Юний турист» (с. Количівка Чернігівського району) обласний етап Всеукраїнського зльоту юних туристів-краєзнавців. У заході взяли участь команди з Ічнянського, Коропського, Куликівського районів, Сновської ОТГ та м. Ніжина. Юні туристи-краєзнавці Чернігівщини змагалися в трьох видах програми: творчі майстерні (за 6 напрямками краєзнавчих досліджень, а саме: історичне краєзнавство, археологія, етнографія

																	і фольклор, географічне краєзнавство, геологія, екологія); конкурсна програма (в залік входили 5 обов'язкових конкурсів: «Туристський побут», «Візитка команди», «Українська народна пісня», «Емблема команди», «Репортаж про зліт»); туристсько-краєзнавчий експедиційний маршрут, який складався з 6 контрольно-залікових станцій (історичне краєзнавство, археологія, етнографія і фольклор, географічне краєзнавство, геологія, екологія), технічних етапів та орієнтування на місцевості. У жовтні Центр провів обласний зліт переможців обласної краєзнавчо-патріотичної акції учнівської молоді «Від роду і до роду збережемо традиції народу». Урочисте відкриття заходу проходило на базі літературно-меморіального музею-заповідника М.М. Коцюбинського. У ході зльоту діти здійснили екскурсійні подорожі до с. Москалі
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

															Чернігівського району «Хай стелиться Вам доля рушниками» та до міста Ніжина «Місто духовності та культури».
2.27. Організація та проведення акцій, творчих конкурсів, конкурсів-досліджень, заходів, спрямованих на активізацію вивчення історії України, рідного краю через історію свого роду															
		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)	20,0	20,0	-	-	-	-	0,0	0,0	-	-	-	-	Обласна універсальна наукова бібліотека підготувала і провела засідання круглого столу «Україна: єдина і неподільна» до Дня Соборності України та Дня пам'яті героїв Крут, наукові читання, до 110-річчя від виходу першого повного видання “Кобзаря” (1907, Росія) Т. Г. Шевченка за редакцією В. Доманицького, виставку “Забуттю не підлягає” до Міжнародного дня визволення в'язнів фашистських концтаборів , виставку – реквієм «Великий терор: сторінки історії (1937-1938 років)» (До дня пам'яті жертв політичних репресій) тощо. У Чернігівському літературно-меморіальному музеї-заповіднику М. М. Коцюбинського проведено: музейна година «На Аскольдовій могилі – український цвіт!»;

																	обласний патріотичний зліт учнівської молоді «Моя Батьківщина - Україна»; презентація книги Маріанни Кіяновської «Бабин Яр. Голосами»; обласний зліт учнівської молоді «Від роду до роду збережемо традиції народу»; вечір-реквієм до дня пам'яті жертв Голодомору «Хто знав, хто вів смертям і втратам лік»; мистецький проект «Михайло Коцюбинський у колі друзів». У Чернігівському обласному історичному музеї ім. В. В. Тарновського проведено: презентація фільму «Територія Голодомору: пам'ять невмируща»; круглі столи присвячені Другій світовій війні, 125-річчю утворення Чернігівської губернії та 85-річчю Чернігівської області; презентація нових музейних видань: «Присяга Стародубського полку 1718 року», «Козацька Україна: печатки, герби та емблеми кінця XVI–XVIII ст.», «Колективізація та Голодомор 1932–1933 років на Чернігівщині: забуттю і прощенню не підлягає».
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2.28. Проведення Чемпіонату з інтелектуальних ігор «Віват, інтелект!» серед школярів Чернігівської області та Міжнародної гри «Віват, інтелект!»															
		Управління освіти і науки облдержадміністрації, Чернігівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського	54,7	54,7	-	-	-	-	0,0	0,0	-	-	-	-	4 листопада 2017 року відбулася перша відбіркова гра VIII сезону Чемпіонату з інтелектуальних ігор «Віват, інтелект!» серед школярів Чернігівської області. 8-9 грудня 2017 року відбулася Міжнародна інтелектуальна гра «Віват, інтелект!».
2.29. Проведення тематичних змін з національно-патріотичного виховання в закладах оздоровлення та відпочинку															
		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Під час літньої оздоровчої компанії в оздоровчо-відпочинкових закладах області проведені тематичні зміни з козацького та національно-патріотичного виховання у тому числі в обласній літній школі для обдарованих та талановитих дітей Чернігівщини у селі Количівка Чернігівського району та у позаміському дитячому закладі оздоровлення та відпочинку «ДИВОСВІТ» Чернігівської обласної ради.
2.30. Організація та проведення молодіжних наметових таборів національно-патріотичного спрямування															
		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації,	100,0	100,0	-	-	-	-	180,2	180,2	-	-	-	-	До Дня молоді проведене Молодіжне наметове містечко «ТАМ» – Територія активної молоді», за

		Управління освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)																участю 350 молодих людей з 22 районів, міст та об'єднаних територіальних громад області, регіонального представництва Всеукраїнської молодіжної громадської організації «Студентська республіка». Наметове містечко проводилося з метою підвищення національного духу та патріотичного виховання молоді, створення можливостей для самореалізації та розкриття її творчого потенціалу. 18-20 серпня 2017 року в лісовому масиві поблизу м. Чернігів громадська організація «Спілка ветеранів війни з Росією» провела Всеукраїнський наметовий табір «Яструб – 2017», спрямований на збільшення чисельності молоді, що готова до виконання обов'язку із захисту незалежності та територіальної цілісності України. За три дні табору 50 молодих людей ознайомилися з базовими поняттями тактичної оборони та першочерговими
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

														діями, освоїли основні психологічні прийоми поведінки в критичних ситуаціях, навчилися правильно оцінювати ситуацію в стресових обставинах та надавати першу медичну допомогу, практично навчилися управлінню безпілотними літальними апаратами.
2.31. Проведення просвітницьких заходів із національно-патріотичного виховання дітей та молоді в закладах соціального захисту дітей та молоді: притулках для дітей, центрах соціально-психологічної реабілітації дітей, обласному соціальному гуртожитку для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування														
		Служба у справах дітей облдержадміністрації, Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, Обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, комунальний заклад «Обласний соціальний гуртожиток для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Для мешканців обласного гуртожитку для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування проведено тематичні вечори, присвячені героїчним подвигам українських воїнів, боротьбі за територіальну цілісність і незалежність України до дня Соборності України, дня пам'яті героїв Крут, дня пам'яті та примирення; до дня вшанування жертв голодомору, організовано щомісячний перегляд та обговорення мешканцями фільмів, створених українськими режисерами і присвячених військово-патріотичній тематиці; проведено екскурсію до Ніжинського

														красназавчого музею. До заходів залучався 31 мешканець гуртожитку. Заходи із національно-патріотичного виховання є обов'язковою складовою виховного процесу в центрах соціально-психологічної реабілітації дітей (м. Чернігова, м. Ніжина, с. Хмільниця Чернігівського району) Служби у справах дітей облдержадміністрації.
2.32. Проведення заходів із відродження, збереження та популяризації народних промислів														
		Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Обласний центр ремесел для дітей та юнацтва протягом 2017 року підготував та провів наступні заходи: урочисте зібрання товариства «Чернігівське земляцтво» (м.Київ), фестиваль сала (м.Чернігів), Масляна (м.Чернігів), відкритий фестиваль-конкурс «Свято народного майстра» (м.Чернігів), літературно-мистецьке свято «Нетлінне слово» (м.Новгород-Сіверський), фольклорний фестиваль-конкурс ім. Василя Полевика (с. Займище Щорського району), участь у молодіжному

															наметовому містечку «ТАМ – територія активної молоді» (с.Олешня Ріпкинського району), виставка-ярмарок до свята Івана Купала на Голубих озерах (с.Олешня Ріпкинського району) тощо.
2.33. Оновлення експозицій в музеях області краєзнавчого, етнографічного, історичного профілю з метою представлення інформації про український визвольний рух ХХ століття, Героїв Небесної Сотні, АТО															
		Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	У Чернігівському літературно-меморіальному музеї-заповіднику М. М. Коцюбинського проведено: виставки бібліотечних матеріалів до Дня Соборності України «Тільки в єдності наша сила», до Дня пам'яті Героїв Крут «Крути – смолоскип у майбутнє», до 100-річчя Української революції «Українська революція 1917 – 1921 років у творчості українських письменників, до Дня Гідності і Свободи України «Не згасне дух свободи у віках», виставка фотографій Віктора Кошмала «Дерев'яне мереживо Чернігівського краю».
2.34. Організація та проведення спортивних заходів, змагань, турнірів з видів спорту за участю молоді, учасників АТО та членів їх сімей															
		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації	100,0	100,0	-	-	-	-	5,2	5,2	-	-	-	-	У березні 2017 року у м. Ніжин Чернігівської області та у квітні у м.

		ністрації													Славутич, Київської області проведено турніри з футболу за участі команд учасників антитерористичної операції. У грудні у місті Чернігові проведено турнір з міні футболу присвячений пам'яті бійцям, загиблих під час проведення АТО - «Герої не вмирають». У змаганнях взяли участь команди: в/ч А2622, в/ч А2995, «Центурія», «ДНВЦ», ГУДКСУ у Чернігівській області, АКС, «Гончарівське» та ВЦ «Справедливість». (250 учасників). 05-06 серпня 2017 року громадськими організаціями «Справедливість», «ЩИТ 41» та «Екстрим-клуб «Семаргл» для військовослужбовці та учасників АТО проведений щорічний спортивно-патріотичний захід «Extreme weekend». В рамках заходу для учасників організована військово-спортивна програма (стрибки з мосту, катання на човнах Драгонбот, військово-спортивна гра Lasertag тощо) та фаєр-шоу.
--	--	-----------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

														У вересні відбувся футбольний матч між 11-А класом ЗНЗ № 6 та збіркою військовослужбовців 8 Навчального центру Держспецтрансслужби
2.35. Організація та проведення заходів, зокрема із залученням учнівської та студентської молоді, спрямованих на формування бережливого ставлення до навколишнього природного середовища, історичних, культурних пам'яток, як загальнонаціонального скарбу та об'єктів спільного піклування														
		Департамент и облдержадміністрації: сім'ї, молоді та спорту; екології та природних ресурсів; житлово-комунального господарства; культури і туризму, національностей та релігій, Управління освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	З метою виховання у підростаючого покоління любові до рідного краю, ціннісного ставлення до його біорізноманіття дітей та учнівську молодь педагогами Чернігівської обласної станції юних натуралістів залучено до участі у різноманітних всеукраїнських (у тому числі обласних етапах) та міжнародних заходах. З метою розширення природоохоронної просвітницької діяльності, спрямованої на поліпшення стану навколишнього природного середовища, Управлінням освіти і науки облдержадміністрації спільно з Департаментом екології та природних ресурсів облдержадміністрації у 2017 році

															започатковано щорічний обласний екологічний конкурс «Одна планета – одне майбутнє».
3. Співпраця органів державної влади та органів місцевого самоврядування з громадськими об'єднаннями в напрямі національно-патріотичного виховання															
3.1. Забезпечення ефективної роботи координаційних рад з національно-патріотичного виховання при місцевих державних адміністраціях, органах місцевого самоврядування															
		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)	0,0	0,0	-	-	-	-	2,2	2,2	-	-	-	-	Протягом року відбулося 8 засідань Координаційної ради з питань національно-патріотичного виховання при Чернігівській обласній державній адміністрації, в тому числі 1 виїзне до прикордонного району області, 1 спільно з Громадською радою при облдержадміністрації. У грудні 2017 році забезпечено участь делегації Чернігівської області (членів Координаційної ради) у Всеукраїнському форумі, спрямованому на налагодження співпраці між органами державної влади, органами місцевого самоврядування та громадськими об'єднаннями з питань національно-патріотичного виховання, «Координація через діалог». Члени Координаційної ради постійно залучаються до обласних заходів національно-

															патріотичного спрямування.
3.2. Надання фінансової підтримки реалізації проектів (програм, заходів) національно-патріотичного спрямування, розроблених інститутами громадянського суспільства															
		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)	150,0	150,0	-	-	-	-	125,0	125,0	-	-	-	-	Протягом 2017 року Департаментом реалізовано та профінансовано 5 молодіжних проектів національно-патріотичного спрямування переможців конкурсу молодіжних програм (проектів, заходів), розроблених громадськими організаціями, на виконання яких надається фінансова підтримка з обласного бюджету, зокрема: 1) Захід «Ленд АРТ мобілізація 2017» в мистецькому хуторі Обирок» громадської організації «Всеукраїнська молодіжна організація «Зелене плем'я», який проводився з 19 червня по 2 липня 2017 року в Бахмацькому районі, сщ. Прохори, хутір Обирок. Молодь залучалась до створення арт-об'єктів, зокрема з природних матеріалів, для розбудови території мистецького хутору Обирок, як експериментального майданчика для художньої та архітектурної творчості. Учасники

																		мали змогу ознайомитись з сучасними мистецькими та громадянськими процесами в країні через реалізацію архітектурно-художніх проектів, що є одним з проявів національно- патріотичного виховання У заході взяло участь близько 100 осіб, в т.ч. 35 осіб за рахунок Департаменту. 2) Захід «Кінокемп «Кіносарай 2017» в мистецькому хуторі Обирок», громадської організації «Всеукраїнська молодіжна організація «Зелене плем'я», що проходив 23-25 червня 2017 року. Молодь з Чернігівської області отримала цікавий досвід спілкування з представниками іноземних культурних центрів та посольств, опанувала нові ази кіновиробництва на майстер-класах. Молоді кінематографісти отримали можливість продемонструвати свої роботи та взяти участь в їх обговоренні з професіоналами та з пересічними глядачами, що дасть поштовх для
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

																		підвищення їх майстерності. У заході взяло участь більше 100 молодих людей з різних областей України та представники культурних центрів інших країн. 3) Проект «Сплав для дітей з активною громадською позицією та дітей учасників АТО» Сосницької районної молодіжної громадської організації Спортивний клуб «Анти»; Сплав відбувся по р. Десна від смт Сосниця до м. Чернігова з 16 по 20 червня 2017 року. Даний проект спрямований на вирішення проблеми пасивної позиції молоді щодо розвитку власного та суспільного потенціалу, низький рівень національної свідомості та патріотичного виховання підростаючого покоління, брак знань про ведення здорового способу життя, відсутність розвитку морально-духовних якостей дітей та молоді та їх неობізнаність у питаннях військової
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

															справи, медицини. До програми були залучені діти учасників АТО. Всього участь у сплаві взяло 35 осіб. 4) Проект «Молодіжний спортивно-патріотичний табір «Січ» Сосницької районної молодіжної громадської організації Спортивний клуб «Анти». Проект реалізовувався з 1 по 10 липня 2017 року на території ДП «Дитячий санаторій імені Щорса» в смт Сосниця, Сосницького району, Чернігівської області. В рамках проекту забезпечено функціонування 10-денного молодіжного табору для 50 дівчат та хлопців з 21 району та міста області з потужною та цікавою національно-патріотичною виховною програмою. Вік учасників від 14 до 16 років. В рамках проекту для учасників проведено: експрес курс в історію українського козацтва, заняття з основ військової справи та медицини, лекції та тренінги з основ
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

		підрозділи облдержадміністрації, територіальні органи центральних органів виконавчої влади (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)													Департаменту сім'ї, молоді спорту облдержадміністрації спільно з Міністерством молоді та спорту України 07-09 липня 2017 року у м. Чернігові громадська організація «Освітня асамблея» провела Всеукраїнську інформаційно-просвітницьку акцію «Сучасні медіа для національно-патріотичного виховання». Програма триденного заходу включила лекційні заняття про роль медіа у нашому житті, сучасні медіа, роль відеоматеріалів у національно-патріотичному вихованні, майстерність короткого ролику, роботу зі ЗМІ, а також перегляди сучасного кіномистецтва та короткого метру, практичні заняття, роботи в групах та презентації проектів.
3.4. Сприяння діяльності клубів, центрів національно-патріотичного виховання, молодіжних центрів, позашкільних закладів, які здійснюють національно-патріотичні заходи															
		Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, Департамент сім'ї, молоді	0,0	0,0	-	-	-	-	3,8	3,8	-	-	-	-	У рамках Всеукраїнської гри «Сокіл» («Джура») започатковано додатковий напрямок «Джура-Прикордонник». Джури прикордонних районів

		та спорту облдержадмі ністрації, райдержадмі ністрації, райдержадмі ністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)												(Городнянський, Новгород-Сіверський, Семенівський, Ріпкинський, Чернігівський райони, Корюківська та Сновська об'єднані територіальні громади) у липні 2017 року взяли участь у Всеукраїнському вишколі «Джура- прикордонник» на базі Навчального центру підготовки молодих спеціалістів Державної прикордонної служби України в м. Оршанець Черкаської області. Забезпечено підготовку делегації джур прикордонних районів Чернігівської області для успішної участі у Всеукраїнському вишколі «Джура- Прикордонник» на базі Комунального позашкільного навчального закладу «Центр національно- патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді»
3.5. Надання організаційно-методичної допомоги громадським об'єднанням військово-патріотичного спрямування у проведенні військово-історичних фестивалів, військово-патріотичних зборів, військово-патріотичних ігор та військово-спортивних таборів для молоді														
		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадмі ністрації, Департамент культури і туризму,	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	За підтримки Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації спільно з Міністерством молоді та спорту України 24- 28 жовтня 2017 року в

		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент цивільного захисту та оборонної роботи облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)	100,0	100,0	-	-	-	-	9,6	9,6	-	-	-	-	5 грудня 2017 року з нагоди Міжнародного дня волонтера Департаментом організовано урочисту зустріч з волонтерами Чернігівщини. За патріотизм, вагомий особистий внесок у підтримку та розвиток волонтерського руху представникам громадських організацій були вручені почесні грамоти та подяки обласної державної адміністрації, подяки Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, а також подяки Департаменту з питань цивільного захисту та оборонної роботи облдержадміністрації.
3.7. Проведення всеукраїнських, обласних, місцевих інформаційних, освітньо-виховних, культурно-мистецьких заходів, спрямованих на консолідацію українського суспільства, підтримку осіб, які переселилися з Криму, Донецької та Луганської областей, зокрема заходу з вшанування жертв депортації кримських татар															
		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети	40,0	40,0	-	-	-	-	15,8	15,8	-	-	-	-	18 грудня 2017 року відбулася загальнообласна патріотична акція «Мій Крим», яка зібрала внутрішньо переміщених громадян України з території Криму на Чернігівщині. Мета акції підтримати прагнення кримськотатарського народу та вимушених переселенців з Криму повернути окупований

		міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)													півострів до складу України та приурочена до Міжнародного дня мігрантів. Також під час урочистої частини відбулося нагородження переможців конкурсу дитячих та юнацьких малюнків «Мій Крим» та продемонстровано документальний фільм «Крим – курорт суворого режиму».
3.8. Проведення заходів, спрямованих на розвиток взаємодії, спілкування дітей та молоді з різних регіонів, проведення спільних медійних, культурних, освітніх та інших заходів, організація міжрегіональних дитячих та молодіжних обмінів															
		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), вищі навчальні заклади (за згодою), громадські організації (за згодою)	30,0	30,0	-	-	-	-	48,3	48,3	-	-	-	-	У 2017 році проведено масштабну зустріч учасників 5-го та 9-го Потягу Єднання України «Груханівська Січ» на території Чернігівської області. Пасажири Потягу – школярі, студенти, волонтери, громадські діячі, активісти, учасники АТО та громадяни, які переселилися з тимчасово окупованої території України, всього 265 учасників з різних регіонів України. Мета заходу – сприяння консолідації суспільства та взаєморозумінню мешканців різних куточків України, піднесенню патріотичного духу українців, а також популяризації національної культури,

															насамперед дітей та молоді.
4. Інформаційне забезпечення сфери національно-патріотичного виховання															
4.1. Макетування, виготовлення та поширення соціальної реклами з національно-патріотичного виховання															
		Департамент інформаційно та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад	20,0	20,0	-	-	-	-	0,0	0,0	-	-	-	-	В рамках Всеукраїнської інформаційної кампанії підготовлено та розміщено на правах соціальної реклами тематичні білборди в честь загиблих Героїв Небесної Сотні. Також разом з громадськими організаціями розроблено білборди на тему «1096 днів опору Криму» до Дня

		(за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), вищі навчальні заклади (за згодою), громадські організації (за згодою)													спротиву окупації Криму.
4.2. Макетування, виготовлення та розміщення тематичної інформаційної продукції «Вони захищали нас», присвяченої вшануванню пам'яті загиблих учасників АТО															
		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадмі ністрації, Департамент цивільного захисту та оборонної роботи облдержадмі ністрації, військові комісаріати (за згодою), райдержадмі ністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)	20,0	20,0	-	-	-	-	0,0	0,0	-	-	-	-	Протягом 2017 року продовжилась демонстрація виставки «Пам'ять міцніє зв'язком поколінь» «Єдиного волонтерського центру», виготовлена за сприяння Департаменту сім'ї, молоді та спорту. Експозиція присвячена людям, які героїчно захищали і захищають Батьківщину – учасникам Другої світової війни та бойових дій на сході України.
4.3. Широке висвітлення заходів з національно-патріотичного виховання через аудіовізуальні, електронні, друковані засоби масової інформації, соціальні мережі															
		Департамент інформаційно	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Протягом 2017 року продовжувалася

		ї діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації, інші структурні підрозділи облдержадміністрації, територіальні органи центральних органів виконавчої влади (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)													активна робота щодо висвітлення заходів з національно-патріотичного виховання через аудіовізуальні, електронні, друковані засоби масової інформації, соціальні мережі структурними підрозділами облдержадміністрації, райдержадміністрацій, об'єднаними територіальними громадами.
4.4. Сприяння підготовці та випуску тематичних теле- та радіопрограм, телемарафонів, міжрегіональних телемостів, рубрик в друкованих засобах масової інформації національно-патріотичного спрямування, орієнтованих на зміцнення національної єдності, популяризацію української історії, мови та культури, досвіду роботи з національно-патріотичного виховання різних інституцій															
		Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації,	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Протягом року систематично випускалися теле-, радіопрограми національно-патріотичного спрямування. Постійно в засобах масової інформації, соціальних

		обласна організація Національної спілки журналістів України (за згодою), місцеві засоби масової інформації (за згодою), райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)													мережах висвітлювалися теми орієнтовні на зміцнення національної єдності, популяризацію української історії, мови та культури, досвіду роботи з національно-патріотичного виховання.
4.5. Проведення прес-турів для представників обласних та всеукраїнських ЗМІ, з метою висвітлення заходів у сфері національно-патріотичного виховання															
		Департамент інформаційно та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації	10,0	10,0	-	-	-	-	0,0	0,0	-	-	-	-	Систематично проводилися прес-тури для представників місцевих ЗМІ з метою висвітлення Всеукраїнських, обласних, міських заходів національно-патріотичного спрямування
4.6. Висвітлення в електронних засобах масової інформації соціальної реклами, спрямованої на консолідацію суспільства навколо ідеї захисту України															
		Департамент інформаційно та комунікацій з громадськістю	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	На офіційному сайті Чернігівської облдержадміністрації ведеться рубрика «Герої не вмирають» Чернігівська

		ю облдержадмі ністрації														обласна бібліотека для юнацтва на своїй офіційній сторінці в блозі «Інформаційне вітрило» підготувала тематичні інформації «Воїни світла з Сіверянського краю», «Герої не вмирають», «Лицарі війни – лицарі мужності». На офіційному веб-сайті Управління освіти та науки облдержадміністрації створено п'ять розділів «Предмет Захист Вітчизни», «Навчально-польові збори», «Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра «Сокіл» («Джура»)), інформаційні матеріали Українського інституту національної пам'яті, обласна патріотично-виховна програма «Війна, якої немає!», де розміщено нормативно-правове забезпечення викладання предмета «Захист Вітчизни», організації та проведення Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»), події проведення навчально-польових зборів для закладів
--	--	-------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

														загальної середньої освіти обласного підпорядкування, обласної патріотичної програми «Війна, якої немає!» та інші матеріали до пам'ятних дат з національно-патріотичного виховання.
4.7. Створення відкритої мережі Інтернет – порталів, присвячених національно-патріотичному вихованню дітей та молоді														
		Управління освіти і науки облдержадміністрації, загальноосвітні та позашкільні навчальні заклади обласного підпорядкування, професійно-технічні та вищі навчальні заклади (за згодою)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Протягом 2017 року створювалися відкриті мережі Інтернет – порталів, присвячених національно-патріотичному вихованню дітей та молоді, зокрема в соціальній мережі «Фейсбук» було створено групу «Пам'ятаємо героїв Крут», в рамках реалізації молодіжної акції «100 Добрих Справ до 100-річчя подвигу Героїв Крут». Молодь мала можливість завантажувати відео, фотографії патріотичного змісту, присвячені героям України.
4.8. Використання можливостей медіаосвіти для підвищення рівня медійної грамотності, патріотичної свідомості, критичного мислення учнівської молоді. Впровадження медіаосвіти у роботу загальноосвітніх навчальних закладів														
		Управління освіти і науки облдержадміністрації, загальноосвітні та позашкільні	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Протягом 2017 року успішно виконувалися завдання поглибленого викладання предмета «Медіаосвіта» шляхом спецкурсів, підготовки окремих посібників та

		навчальні заклади обласного підпорядкування, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою)												методичних рекомендацій, налагодження співпраці у цій сфері з кафедрами психології, філологічних дисциплін та методики їх викладання, інформаційно-комунікаційних технологій, педагогіки, дошкільного та початкового навчання, Центром практичної психології та соціальної роботи. 31 березня – 1 квітня 2017 року у м. Києві відбулась п'ята міжнародна медіаосвітня конференція «Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи». Участь у ній взяла делегація освітян і науковців Чернігівщини. 20 вересня 2017 року у м. Чернігові відбувся обласний освітній Форум з теми «Загальнолюдські цінності як невід'ємна складова виховного процесу Нової української школи». Меседж Форуму – посилення практичної складової національно-патріотичного виховання дітей і молоді та запобігання проявам агресії,
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

															антисоціальної поведінки в підлітковому, молодіжному середовищі.
4.9. Сприяння проведенню просвітницьких акцій, фестивалів, зустрічей, презентацій тощо, з метою популяризації української книги патріотичного спрямування, зокрема Міжнародного фестивалю «Литаври»															
		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)	10,0	10,0	-	-	-	-	0,0	0,0	-	-	-	-	23.11.2017 спільно з Українським інститутом національної пам'яті в Чернігівській області на базі КП «Обласний молодіжний центр» Чернігівської обласної ради відбулася презентація книги «Колективізація та Голодомор 1932-1933 років на Чернігівщині: забуттю і прощенню не підлягає» чернігівських істориків Тамари Демченко та Миколи Гороха. Під час презентації проведені відкриті лекції провідних істориків Чернігівщини щодо причин та наслідків голодомору, презентація повстанського роману «Троща» сучасного українського письменника Василя Миколайовича Шкляра Новий твір автора про Українську Повстанську Армію. У Чернігівському літературно-меморіальному музеї-заповіднику М. М. Коцюбинського

														проведено: презентації книг Олексія Бика «Вірші на руці» та Лілії Бондаревич-Черненко «Прощена неділя», присвячених учасникам АТО; В обласній бібліотеці для юнацтва відбулася презентація книги Маріанни Кіяновської «Бабин Яр. Голосами»; та презентація нових музейних видань: «Присяга Стародубського полку 1718 року», «Козацька Україна: печатки, герби та емблеми кінця XVI–XVIII ст.», «Колективізація та Голодомор 1932–1933 років на Чернігівщині: забуттю і прощенню не підлягає». У Чернігові, Ніжині та Батурині більше 80-ти знаних письменників із 15-ти країн провели велике літературно-мистецьке дійство – відбувся перший міжнародний фестиваль інтеграції слова у сучасному арт-просторі «Литаври».
4.10. Проведення в бібліотечних закладах тематичних книжкових виставок, презентацій видань, інших заходів, спрямованих на інформування громадськості про героїчні вчинки воїнів-учасників АТО, волонтерів та громадян, які зробили значний внесок у боротьбу за незалежність країни														
		Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, райдержадміністрації	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Обласна універсальна наукова бібліотека підготувала і провела засідання круглого столу «Україна: єдина і неподільна» до 100-річчя української

		ністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)													революції, Дня Соборності України та Дня пам'яті героїв Крут, наукові читання «Визначні діячі Чернігівщини у подіях Української революції 1917 – 1921рр.», книжкову виставку “Реліквія українського народу” до 110-річчя від виходу першого повного видання “Кобзаря” (1907, Росія) Т. Г. Шевченка за редакцією В. Доманицького, виставку “Забуттю не підлягає” до Міжнародного дня визволення в'язнів фашистських концтаборів , виставку – реквієм «Великий терор: сторінки історії (1937-1938 років)» (До дня пам'яті жертв політичних репресій) тощо. В обласній бібліотеці для юнацтва протягом року діяла виставка «Українська революція 1917-1921 - героїчні сторінки боротьби», за участю учнів загальноосвітніх шкіл проводяться години історії, уроки гідності, уроки пам'яті, круглі столи, виставки «Це нашої історії рядки...», «100 років від часу проголошення II Універсалу УЦР», «Голодомор мовою
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

															документів», «Від Революції гідності до гідного життя» тощо.
4.11. Оновлення експозицій та поповнення фондів шкільних музеїв, зокрема з метою представлення інформації про героїв боротьби Українського народу за незалежність та територіальну цілісність, зокрема, про український визвольний рух XX століття, Героїв Небесної Сотні, АТО, залучення до дослідницької роботи дітей та молоді															
		Управління освіти і науки облдержадмі ністрації, райдержадмі ністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	З метою виховання у дітей та молоді бережливого ставлення до історії, духовної спадщини українського народу, сприяння збереженню історичної пам'яті, осучаснення змісту, форм і засобів музейної роботи у зкладах освіти Чернігівщини з 01 листопада 2017 року до 01 лютого 2018 року проводився І (обласний) тур Всеукраїнського конкурсу екскурсоводів музеїв навчальних закладів «Край, в якому я живу» за участю музеїв військово- історичного, літературного профілів та історії населених пунктів. До 100-річчя Української революції 1917-1921 років для дітей та учнівської молоді у жовтні- листопаді 2017 року реалізовано обласну пошуково- дослідницьку експедицію учнівської молоді «Чернігівщина в Українській революції 1917-1921

															років».
4.12. Розроблення макету, виготовлення та розміщення в навчальних закладах області інформаційних стендів, присвячених воїнам-героям, загиблим в АТО															
		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), громадські організації (за згодою)	15,0	15,0	-	-	-	-	0,0	0,0	-	-	-	-	Протягом року у загальноосвітніх та вищих навчальних закладах всіх форм власності області продовжувалася робота по виготовленню та розміщенню інформаційно-меморіальних стендів про героїв України – учасників АТО та їхні подвиги в ході захисту України від збройної агресії Російської Федерації.
4.13. Сприяння зйомці патріотичних фільмів, роликів (професійних та аматорських), організація та проведення патріотичних кінопоказів, кінофестивалів, зокрема Міжнародного фестивалю патріотичного кіно «КіноДок»															
		Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських (міст обласного значення) рад (за згодою), об'єднані територіальні	50,0	50,0	-	-	-	-	0,0	0,0	-	-	-	-	Кіно-культурним мистецьким центром з національно-патріотичного виховання дітей та молоді створено 5 патріотичних відеороликів, 1 документальний фільм, проходила плідна робота над написанням сценарію документального фільму «Щоденник фронтового репортера» про героїзм воїнів АТО. В роботі

		громади (за згодою), громадські організації (за згодою)													розробка сценарію фільму «Міфи та легенди Чернігівщини».
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

5. Аналіз виконання за видатками в цілому за програмою:

Бюджетні асигнування з урахуванням змін			Проведені видатки			Відхилення		
усього	загальний фонд	спеціальний фонд	усього	загальний фонд	спеціальний фонд	усього	загальний фонд	спеціальний фонд
1315,0	1315,0	-	551,6	551,6	-	763,4	763,4	-

тис. грн.

Інформація про виконання регіональних програм у 2017 році

-тис. грн-														
№ з/п	Назва програми, дата і номер нормативно-правового акта про її затвердження (проекти, що планується затвердити у 2018 році)	Найменування відповідального виконавця програми	Найменування головного розпорядника коштів у 2016 році	Термін реалізації	Фінансове забезпечення програм у 2017 році (на кінець року)									Очікувані обсяги фінансування з обласного бюджету на 2018 рік
					Передбачений обсяг фінансування на 2017 рік	Проведені видатки	%	в тому числі:						
								державний бюджет	обласний бюджет	%	районний, міський (міст обласного підпорядкування) бюджети	бюджети сіл, селищ, міст районного підпорядкування (в т.ч. об'єднаних територіальних громад)	кошти небюджетних джерел	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	551,6	11	12	13	14	15
1.	Обласна цільова Програма з національно-патріотичного виховання на 2017-2020 роки, 23.02.2017, рішення обласної ради № 10-8/VIII	Департамент сім'ї, молоді та спорту ОДА	Департамент сім'ї, молоді та спорту ОДА	2017-2020	1315,0	551,6	42,0	0,0	191,8	100	0,0	0,0	0,0	455,1

-тис. грн-

Звіт
про виконання обласної цільової Програми
з національно-патріотичного виховання на 2017-2020 роки
за 2017 рік

У Чернігівській області рішенням восьмої сесії сьомого скликання Чернігівської обласної ради від 23 лютого 2017 року № 10-8/VIII затверджена «Обласна цільова програма з національно-патріотичного виховання на 2017-2020 роки». Відповідні програми з національно-патріотичного виховання дітей та молоді затверджено у 15 районах Чернігівської області.

У 2016 році створена Координаційна рада з питань національно-патріотичного виховання молоді при облдержадміністрації. Координаційна рада є тимчасовим консультативно-дорадчим органом, утвореним для вивчення проблемних питань, пов'язаних з реалізацією державної політики у сфері національно-патріотичного виховання в Чернігівській області. Протягом 2017 року проведено 8 засідань Координаційної ради при облдержадміністрації. Відповідні координаційні ради створено та діють у всіх районах та містах обласного значення Чернігівської області.

22 березня 2017 року розпорядженням голови Чернігівської обласної адміністрації № 151 затверджено план заходів щодо національно-патріотичного виховання в Чернігівській області на 2017 рік.

Заходи з національно-патріотичного виховання в області напручуються, організовуються та реалізуються за активної участі громадських організацій, учасників АТО та волонтерів.

У рамках обласної програми Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації у 2017 році підтримано 34 заходи, спрямовані на формування громадської позиції та національно-патріотичне виховання, а саме:

29 січня 2017 року на території Меморіального комплексу «Пам'яті Героїв Крут» (село Пам'ятне Борзнянського району Чернігівської області) відбувся пам'ятний захід до 99-ї річниці подвигу героїв, які загинули в ім'я незалежності України.

21 лютого 2017 року за ініціативи та спільно з волонтерами підготовлено тематичну інформаційну кампанію до Міжнародного дня рідної мови. У рамках кампанії виготовлені постери для сіті-лайтів, на фоні вишивки Чернігівщини наведені висловлювання видатних людей щодо значення рідної мови, які були розміщені в м. Чернігові.

11 березня 2017 року до Дня українського добровольця в міському палаці культури проведена церемонія нагородження бійців-добровольців Чернігівщини народною відзнакою – орденом «Лицарський Хрест Добровольця» Організатор заходу Громадська організація «Жіноча волонтерська сотня самооборони Чернігівщини» за підтримки Департаменту сім'ї, молоді та спорту.

20-21 березня 2017 року за підтримки Департаменту проведена зустріч учасників 5-го Потягу Єднання України «Труханівська Січ» на території Чернігівської області.

25 березня 2017 року у м. Ніжин Чернігівської та 1 квітня 2017 року у м. Славутич, Київської області Департаментом сім'ї, молоді та спорту спільно з громадською організацією «ЩИТ 41» забезпечено участь у турнірі з футболу команди учасників антитерористичної операції міста Чернігова.

19 квітня 2017 року в рамках весняного призову, відбулися урочисті проводи призовників до лав Збройних Сил України та інших військових формувань, за участю учасників АТО, військовослужбовців, членів родин загиблих учасників антитерористичної операції, ветеранів Другої світової війни, ветеранів Афганістану, молодіжних громадських організацій, учнів загальноосвітніх шкіл та ліцеїв.

У травні 2017 року Департаментом підтримано Чернігівську міську молодіжну громадську організацію «Молодіжний центр АРТ «МоЦарт» щодо національно-патріотичної підготовки допризовної молоді у військових частинах, виготовлення тематичних інформаційних банерів для проведення заходів з військово-патріотичного виховання молоді та військовослужбовців.

8-9 травня 2017 року з метою гідного вшанування подвигу Українського народу в Другій світовій війні, його вагомому внеску в перемогу Антигітлерівської коаліції, засвідчення поваги до всіх борців проти нацизму за ініціативи громадської організації «Центр Апельсин» в рамках відзначення Дня пам'яті та примирення Департаментом виготовлені тематичні банери, листівки та маки.

З 29 червня по 01 липня 2017 року до Дня молоді проведене Молодіжне наметове містечко «ТАМ» – Територія активної молоді», за участю 350 молодих людей з 22 районів, міст та об'єднаних територіальних громад області.

05-06 серпня 2017 року громадськими організаціями «Справедливість», «ЩИТ 41» та «Екстрим-клуб «Семаргл», проведений щорічний спортивно-патріотичний захід «Extreme weekend. Учасники заходу стали військовослужбовці, учасники АТО, молодь та волонтери. В рамках заходу для учасників організована військово-спортивна програма (стрибки з мосту, катання на човнах Драгонбот, військово-спортивна гра Lasertag тощо) та фаєр-шоу.

З 20 по 22 вересня 2017 року Департаментом проведений обласний національно-патріотичний захід «Я-патріот» на базі військової частини в смт. Гончарівське Чернігівського району. У заході взяло участь 275 учасників з усіх районів області віком від 14 до 22 років.

У жовтні 2017 року Департамент приєднався до реалізації обласної патріотично-виховної програми «Війна, якої немає!», організаторами якої були громадська ініціатива «Єдиний волонтерський центр» та громадська організація «Єдина родина Чернігівщини». Понад місяць групи студентів, вихованців шкіл та професійно-технічних закладів з усієї області відвідували в Обласному молодіжному центрі виставку – «БлокПост пам'яті». За час роботи програми до неї долучилося майже 8 тисяч зареєстрованих учасників.

19-20 жовтня 2017 року Чернігівщина втретє зустрічала Волонтерський Агітпотяг «Труханівська Січ». Перед візитом до Чернігова, 17 жовтня, на станції Крути в селі Пам'ятному, в рамках підготовки до 100-річчя Бою під Крутами, учасники Потягу організували триденну толоку на території Меморіалу «Пам'яті Героїв Крут», для

прибирання та впорядковування території, провели репетицію відзначення цієї дати та проводили Теренову гру «Труханівська Січ».

3-4 листопада 2017 року у Чернігові відбулася акція «Жити, пам'ятаючи», присвячена 75-річчю масового вивезення у 1942 році населення України в Німеччину.

15 грудня 2017 року у місті Чернігові проведено турнір з міні футболу присвячений пам'яті бійцям, загиблих під час проведення АТО - «Герої не вмирають». У змаганнях взяли участь команди: в/ч А2622, в/ч А2995, «Центурія», «ДНВЦ», ГУДКСУ у Чернігівській області, АКС, «Гончарівське» та ВЦ «Справедливість».

18 грудня 2017 року відбулася загальнообласна патріотична акція «Мій Крим», яка зібрала внутрішньо переміщених громадян України з території Криму на Чернігівщині. Мета акції підтримати прагнення кримськотатарського народу та вимушених переселенців з Криму повернути окупований півострів до складу України та приурочена до Міжнародного дня мігрантів.

За підтримки Міністерства молоді та спорту України та Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації в Чернігівській області проведено 4 всеукраїнські заходи, а саме:

07-09 липня 2017 року у м. Чернігові громадська організація «Освітня асамблея» провела Всеукраїнську інформаційно-просвітницьку акцію «Сучасні медіа для національно-патріотичного виховання». Програма триденного заходу включила лекційні заняття про роль медіа у нашому житті, сучасні медіа, роль відеоматеріалів у національно-патріотичному вихованні.

18-20 серпня 2017 року у м. Чернігові громадська організація «Спілка ветеранів війни з Росією» провела Всеукраїнський табір «Яструб – 2017». За три дні табору 50 молодих людей ознайомилися з базовими поняттями тактичної оборони та першочерговими діями, освоїли основні психологічні прийоми поведінки в критичних ситуаціях, навчилися правильно оцінювати ситуацію в стресових обставинах та надавати першу медичну допомогу, практично навчалися управлінню безпілотними літальними апаратами.

24-28 жовтня 2017 року в м. Батурин Бахмацького району громадська організація «Патріотичний центр «Український іноземний легіон», Чернігівська обласна громадська спортивно-патріотична організація «Січ», та ГО «Дозір КРУК» провели Всеукраїнський семінар-тренінг «Форпост – Північ», який передбачав ознайомлення дітей та молоді з історією військового мистецтва і боротьби українців в різні історичні періоди, сприйняття героїки України, навчання та формування навичок у військовій справі, оволодіння основними принципами і навичками виживання в екстремальних умовах різного характеру. У заході взяли участь понад 100 осіб із різних областей України.

4-5 листопада 2017 року у Чернігові громадська організація Спілка Української Молоді провела Всеукраїнський семінар-тренінг «Захист патріотів України - Чернігів». Близько 50 молодих людей ознайомилися з базовими поняттями тактичної оборони та першочергових дій, освоїли основні психологічні прийоми поведінки в критичних ситуаціях, навчилися правильно оцінювати ситуацію в стресових обставинах на прикладі сучасних країн.

Відповідно до розпорядження голови Чернігівської обласної державної адміністрації від 01 квітня 2016 року № 182 «Про проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, на виконання (реалізацію) яких надається фінансова підтримка з обласного бюджету» Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації у 2016 році проведено відповідний конкурс та у 2017 році реалізовано та профінансовано 5 молодіжних проектів національно-патріотичного спрямування, зокрема:

1) Захід «Ленд АРТ мобілізація 2017» в мистецькому хуторі Обирок» громадської організації «Всеукраїнська молодіжна організація «Зелене плем'я».

2) Захід «Кінокемп «Кіносарай 2017» в мистецькому хуторі Обирок», громадської організації «Всеукраїнська молодіжна організація «Зелене плем'я», що проходив 23-25 червня 2017 року.

3) Проект «Сплав для дітей з активною громадською позицією та дітей учасників АТО» Сосницької районної молодіжної громадської організації Спортивний клуб «Анти».

4) Проект «Молодіжний спортивно-патріотичний табір «Січ» Сосницької районної молодіжної громадської організації Спортивний клуб «Анти».

5) Проект «Художній конкурс «Мистецтво – проти засилля корупції», громадської організації «Асоціація безперервної фахової освіти «АТЕНЕУМ».

**Директор Департаменту
сім'ї, молоді та спорту
облдержадміністрації**

Н.П. Лемеш